

tingsvalget den 8. december 1981 tilsluttede et flertal i folketingets udvalg til prøvelse af valgene (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets medlemmer) sig, at den nuværende praksis vedrørende bedømmelse af brevstemmer opretholdtes for så vidt angik valget den 8. december 1981. Et mindretal (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) mente, at også ved en eventuel ekstra fintælling nu måtte den nuværende praksis ændres. Udvalget fandt imidlertid, at der kunne være behov for, at der foretoges en undersøgelse af, om de anvendte retningslinjer for bedømmelse af brevstemmer var tilstrækkelig klare og forståelige, hvorfor udvalget opfordrede indenrigsministeren til at nedsætte nærværende udvalg.

2.2. Retsgrundlag

I folketingsvalglovens § 62 er det bestemt, at brevstemmesedler er ugyldige:

- 1) når det ikke med sikkerhed kan afgøres, enten hvilken af kandidaterne eller hvilket af partierne vælgeren har villet give sin stemme,
- 2) når en konvolut indeholder andet eller mere en én stemmeseddel,
- 3) når der efter beskaffenheden af en stemmeseddel er grund til at antage, at den ikke hører til de ved indenrigsministerens foranstaltning tilvebragte, eller at der ved dens udfyldning ikke er gået frem som i valgloven foreskrevet.

Folketingsvalglovens § 58, stk. 1, 4. og 5. pkt., anviser, hvorledes en brevstemme skal udfyldes: »På stemmesedlen anføres vælgeren uden overværelse af andre enten navnet eller bogstavbetegnelsen på et af de partier, der har kandidater opstillet i den amts- eller storkreds, hvor vælgeren er opført på valglisten. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet i kredsen, skriver vælgeren dennes navn på stemmesedlen, eventuelt med tilføjelse af partinavnet eller bogstavbetegnelsen.«

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at »bogstavbetegnelse« alene sigter til de bogstaver, som indenrigsministeren forud for hvert valg tildeler partierne i henhold til folketingsvalglovens § 23, stk. 6.

Efter folketingsvalglovens § 23, stk. 6, bekendtgør indenrigsministeren, hvilke partier der er berettigede til at deltage i folketings-

valget, og dermed fastlægges også partiets bogstavbetegnelse ved det pågældende valg.

2.3. Udvalgets overvejelser

Udvalget har konstateret, at ikke alle valgbestyrelser følger samme praksis med hensyn til bedømmelse af brevstemmer, som alene er påført eksempelvis CD, VS eller SF. Denne konstatering skal ses på baggrund af, at de gældende regler om bedømmelse af brevstemmer i indenrigsministeriets valgcirculære er klare og utvetydige på dette punkt. Alligevel har det vist sig, at disse regler i praksis ikke overholdes. Årsagen hertil er antagelig, at de uofficielle bogstavbetegnelser for en række nyere partier i daglig tale benyttes i stedet for den officielle partibetegnelse. Det gælder eksempelvis SF, SAP, CD, KAP og VS. Det føles utvivlsomt stødende at skulle kassere en brevstemme, blot fordi den er urigtigt udfyldt, hvis det er helt utvivlsomt, hvilket parti vælgeren har ønsket at stemme på.

Udvalget finder, at det grundlæggende kriterium for bedømmelsen af stemmesedler, herunder brevstemmer, må være, om der er rimelig tvivl om, hvilket parti vælgeren har ønsket at stemme på. Hvis der ikke er grundlag for rimelig tvivl om vælgerens ønske, kan stemmesedlen alene anses som ugyldig, hvis stemmesedlen enten har fået et særpræg, der skaber risiko for brud på valghemmeligheden, eller stemmesedlen er udfyldt under sådanne omstændigheder, at der ikke har været den nødvendige garanti mod valgtryk.

Der er enighed i udvalget om, at en brevstemme, som er påført eksempelvis CD, VS eller SF, ikke kan anses for at have fået et sådant særpræg, at der er risiko for brud på valghemmeligheden. Der er endvidere enighed i udvalget om, at der ikke hersker nogen rimelig tvivl om, hvilket parti vælgeren har villet stemme på, nemlig henholdsvis centrum-demokraterne, venstresocialisterne og socialistisk folkeparti. Efter udvalgets opfattelse hersker der i det hele taget normalt ikke rimelig tvivl om, hvilket parti vælgeren har villet stemme på, hvis brevstemmen er påført en af de uofficielle bogstavbetegnelser, som er optrykt i bilag 2. Dette gælder dog ikke »S«, som kan opfattes som en markering af socialdemokratiet eller slesvigsk parti, og »KF«, som kan henvise til det konservative